

Előfizetési díj:

Egész évre 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fill.

Megjelenik minden
szerdán

Telefon szám: 96.

SOMOGYI UJSÁG

Feloldó szerkesztő és kiadó:

Peér Sándor

Kaposvár,

Irányi-Dániel-utca 14. sz.
Ide küldendő a lap szellemi részét
illető minden közlemény, vala-
mint az előfizetési pénzek, hirdet-
tések és nyilatkozatok.

Bérmintetlen küldeményt
nem fogadunk el. Kézira-
tokat vissza nem adunk.

MEGYEI ÉS HELYI ÉRDEKŰ VEGYES TARTALMU HETILAP.
A „KAPOSVÁRI HIVATALNOKOK TÁRSASKÖRE” HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A pénz hatalma.

Akárhogy is tagadnók, mégis igaz marad az, hogy ma a pénz korlátyozza a világot; és tény az is, hogy mindazon nagy feladatok, melyeket az ember embertársai javára megoldott, — csakis ezen kényelmes csereeszköz által lettek lehetségessé és kivihetővé.

A pénz gyakran nélkülözhetetlenebb, mint a levegő. Még ma is igaza van Eimonidesnek a régi satyrikusnak, aki arra a kérdésre, vajlon mi jobb gazdagnak vagy bölcsnek lenni? — azt felelte: jobb gazdagnak lenni, mert én igen gyakran látom a bölcsöket a gazdagok ajtajánál; de nem — megfordítva! Sőt Goethe azt mondta: félig beteg az ember pénz nélkül.

Egyébbiránt minden mai ember tudja, hogy a pénz a legjobb testorvos, aki orvosi oklevelet sem mutathat föl.

Hogy a pénzsák nem hiú ab-

ránd, azt ma minden lépten-nyomon látjuk. Sokat elnéznek és megbocsátanak az emberek a gazdagságnak, amiért keményen bűnhődni kell a szegénységnek.

Igaz ugyan, hogy ahol pénz van, ott igen gyakran ott van az ördög is; de ahol az nincsen meg, ott azután gyakran — kétszeresen is — jelen van ő. Bebizonyította ezt, mint emlékszünk, Franciaországban a Panama eset; és láttuk ezt hasonló eseteknél más országoknál is.

Pénz után kiált és új adókat kutat föl a pénzügyminiszter, hogy a sok katonát, kik a hadsereget nagyobbítják, elláthassa és fönttartsa.

Folyton hevesebbé és nyomasztóbbá lesz az adócsavar és minden-
kivel megértetni törekednek, hogy az államok csak a hadseregek által érvényesülhetnek. Pénz nélkül nincs — érvényesülés!

Pénz! Ez a mai korszak általános jelszava; és a pénz kereskedelem a nagy tőzsdéken egyike a legfontosabb tényezőknél a mai üzlet életben. Pénzzel vasutakat építenek és gőzhajókat; áttörnek hegyeket és földszorosokat; áthidalnak folyókat, hogy az embereket közelebb hozzák egymáshoz.

Igy tehát a pénz az emberek testvérüléséhez és szabadságához vezető eszköznek tekintendő.

Fájdalom! Nem így van ez a valóságban; mert minél inkább közelednek egymáshoz az emberek a különféle forgalmi eszközök által, annál inkább látjuk, hogy az egyes népcsaládok egymást eltaszítják.

A nép, faj és osztály gyűlölet tényleg sohasem volt nagyobb, mint éppen ma, a gyors forgalom idejében; úgy hogy a mai kor embere csakugyan joggal fölkiálthatja: ki hitte volna ezt valaha!

Semmi se ejt minket inkább bámulatba, mint azon általános

T A R G A.

Az ur a háznál.

Írta: Kóber Tamás.

Kerzsánék délelőtt lábujbegyen járnak. Folytatt nehéz hangulat borong a fehér függönyös kis lakásban. Suttogva beszélnek, az ajtókat óvatosan nyitják, csukják, mintha nehéz beteg volna a háznál. A Kerzsáné a halófülkés szoba ablakában ül és kötöget. Riza, a leánya a konyhában foglalatosskodik vigyázva, hogy a tányérok össze ne csörmpöljenek.

Deltájban csoszogó léptekkel görnyedten, botjára támaszkodva érkezik az öreg Kerzsán; egy darabig künn áll a küszöbnél, majd felénken próbálgatja, nyitva-e az ajtó? Aztán megint áll, áll és habozik, végre remegve nyúl a csengettyű húzóhoz és lassan megvonja, nehogy hangosan szóljon. A konyhából Riza rémült arccal fut az előszobába és nyitja az ajtót:

— De apa, hát nem tud vigyázni? Bizonyosan felébresztette.

Lestűtő pillantása alatt az öreg ember még jobban legörnyedt, szürke vén szeme aggodalommal fordul az ajtó felé. Csak fel-

ne ébredt volna! Aztán leül a terített asztal mellé és mozdulatlanul, szó nélkül várja a többiekkel, míg ő felébred.

Ő ezalatt alszik. Az ablak táblák be vannak téve, majdnem teljes sötétségben van. Fel-felébred, nézi az órát, aztán egyet fordul és alszik tovább. Majd nyitott szemmel bámul a sötétségbe és biztatgatja magát: jó lesz már felkelni. Aztán halgatózik: hallja csengettyűt, hallja mint perlekedik Riza az apjával, csendre intve őt, hallja a másik szobából a suttogást, az óvatos csoszogó lépéseket. Várnak reá az ebéddel, várnak türelmesen míg felkel. Most már fel kell kelnie, nehogy nagyra megéhezzenek.

Felkel, kinyitja az ablaktáblát. Forrón verőfényesen süt be a déli nap, bántja a szemét, az alomtól még zsibbadtak a tagjai, mámoros az agya. A mozdó tal előtt révedezve áll meg, szappannal a kezében s nézi magát a tükörben. Fialat arc alig 25 éves, az éjjeli munkától sorvadva, a nappali alvástól elcsargulva. A bajusza lefelé áll, a haja kócos, a szemét pedig még nem látja, a szempillák rájuk nehezednek, ébren és felig csukva vannak a szemek. Ez az ur a háznál Kerzsán Imre éjjeli szedő az újságnál. A legkevesebb 100 forint a mit keres,

de keres néha 120-at sőt 150-et is, ebből tartja a családját uri módon.

Ezelőtt 5 esztendővel még Kerzsánék a Kálvária-hegy megett laktak egy roskadt kis ház legvégső zugában. Volt egy sötét konyhájuk és egy sötét szobájuk, melyben a csiriz szaga uralkodott. Akkoriban még az öreg Kerzsán volt az ur a háznál s nagy volt a lárma. Lärmázott az asszony, larmázott a leány, larmázott az öreg a kaptafáján kalapácsolva. Sose volt annyi pénz, hogy másnapra is maradt volna. A nélkülözésben elfajultak az emberi érzések, az anya lányában, a lány az anyjában látta azt, aki miatt ő jól nem lakhatik. És a nagy szegénységben uralkodott az öreg Kerzsán hangosan káromkodva parancsolva asszonynak, lánynak, zsörtölődve, veszekedve az Imre fiával, aki egy műhelyben sem maradt sokáig s a mit keresett, annak csak egy kis részét fizeti kőszért, kvartélyért. A fiu végre teljesen össze veszett a családjával és elhurcolkodott tőlük. Mint független ember aztán szives jóviszonyt tartott a családjával. Minden vasárnap meglátogatta őket és vitt nekik ajándékokat és pénzt... Szegény emberek nagyon szeretik egymást, ha nem élnek egy fedél alatt. Imre most kezelt csókolt anyjának, aelőtt meg csak nem

Sirolin

Emeli az érvényt és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izmódást.

**Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, Influenza**

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlja.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárak-
bac. — Ára övegenként 4.— korona.

elégedetlenség, mely a társadalomban uralkodik, valamint azon gyűlölet, melyet az egyes népek közt észlelhetünk; oly népek közt is, amelyek nap-nap után egymáshoz jöhetnek és egymásra vannak utalva.

Egykor és ma! Mi minden fekszik ezen két fogalom közt! Mennyi élet és törekvés, mennyi küzdelem, öröm, bánat, fájdalom és halál?

Ugyan ki merné kétségbe vonni, hogy mi ezen korbéli emberek, minden tekintetben sokra vittük? Bizonyosan senki!

Valaki itt azt a kérdést vehetné föl: hát a boldogságban is?

Erre azt kell felelnünk: Sajnos nem!

E tekintetben az emberiség még mindig ott van ahol azelőtt. A boldogság ugyanis relativ fogalom. Az emberek épp oly boldogok és boldogtalanok voltak azelőtt is t. i. akkor, midőn a jubok és ókrók képezték az értéknek mértékét.

Akár pénz vagy jószág, akár pedig mint a négereknek a só és kagyló, Ujfoundlandban a bőrök, vagy mint nálunk a pénz képezi a csereeszközöket; azért mégis a nagy többség tisztelőtét pénz és jószág szerint ítéli; vagyis aszerint, ami kézzel fogható és magába véve becsülhető. Igaza van Schopenhauernek: olyan a gazdagság, mint a tenger vize, minél többet iszunk belőle, annál szomjasabbak vagyunk.

Hiába utal a morál erénye, érdemekre és bölcsességre; hiába mondják, hogy nem szegény az, aki kevéssel megelégszik, hanem szegény

az, aki sokat kíván; azért mégis arra tanít a gyakorlati élet, hogy pénz és gazdagság után vágyódik az egész világ.

Gyűlölet, irigység, viszálykodás és uralomvágy, magas kulturánk dacára sem csökkentek, sőt inkább még nagyobbodtak, és az ember, aki mégis a kivüle álló természet urává tette magát: — még mindig rabja maradt a saját szenvedélyeinek. Mert a sok és mindenütt össze halmozott bölcsesség és a sok tapasztalat mellett, melyekre tanít az emberiség története: virágozik az anarchizmus, nihilizmus, kommunizmus tana, virágoznak s uralkodnak a dinamit merényletek és az emberiség folyton törli fejét új meg új raffinált gyilkos fegyvereken, tekintettel a bekövetkező összeütközésekre a népek és nemzetek közt.

Igy van az, hogy a legmagasabbra fejlődött lény az ember ott áll egy életben, amely telve van kincsekkel, duszgazdagsággal és tudással; ott áll, mint a hajón a kormányzó, a térség s az idő közepette, talán egy nagy, rettenetes vihar előtt. Jaj neki, ha az élet hajó körül röpdöső viharadarakat figyelmen kívül hagyja is, ha szíve lelke továbbra is rabjává marad és imádójává a — pénz hatalomnak!

Cselkó József.

Egyről-másról.

Uj pénztintézet Kaposvárott. Nem tréfa, hanem valóság!

Most ugyanis, úgy látszik legnagyobb szükség van a pénztintézetekre.

De lehet-e ezen csudálkozni?!

Nem!

Mert hát a drágaság, a megélhetés ezen filoxerája, ugyancsak kényszeríti a nem töképezés osztályt, hitel ó nagyságával szövetségre lépni.

No de most nem olyan sablonszerű pénztintézetről van szó, ahol a részvényeseket részben kötéllal fogják, részben pedig úgy erőszakolják ki, hanem egy olyan felállítandó intézetéről, melynek megszületését maga a szükséglet teremtetette meg.

Arról van ugyanis szó, hogy a régi, Kemény Samu igazgatósága alatt évtizedek óta működő kaposvári hitelszövetkezet, üzletkörét akként bővíti ki, hogy az intézettel kapcsolatos „Néptakarékpenztartó” állít fel.

Ezen eszme még alig hogy megszületett, a kaposvári segélyszövetkezet igazgató választmánya elvben már elfogadta; legközelebb pedig közgyűlés elé fog kerülni.

A tervezet szerint kibocsájtának 200 000 korona értékű részvényt: amelyet azonban megtartanak teljes egészben az alapítók; lesz azonban kiűzve egy bizonyos nap, amelyen a nagyközönség is hozzáferhet és jegyezhet részvényeket. Ami ekkor el nem kel, azt azután tartják az alapítók.

Annai jegyzésre van azonban már ma is kiállítás, hogy tekintetben minden igény kielégíthető nem is lesz.

Nem kell tehát házalni, nem kell enyves vesszőn fogni a részvény jegyző közönséget!

is köszönt, ha hazatért s vitte hűgát sétálni, holott azelőtt majd minden nap összevették. Az öreg Kerzsán pedig a hatalmából kikerült fiával komolyan tárgyalt, politizáltak és szidták a világot, mely keserves a szegény embernek. Hamar megszokták ezt az állapotot, amint hogy szegény emberek mindent hamar megszoknak.

Az öreg Kerzsán ép akkor betegedett meg, mikor Isten felvitte a dolgát és fia az újsághoz került. Pénz volt bőven s a fiu fizetett doktort, patikát és minden egyebet a mire szükség volt.

Az öreg nagysokára összeszedte magát, de nem ment vissza kaptafájához, mert betegsége alatt megszokta, hogy ne dolgozzék. Imre, aki amúgy is már az öreg betegsége alatt hurcolkodott vissza haza, megszokta azt, hogy ő tartsa a családját s eszébe nem jutott, hogy a kifejlődött új renden változtasson. Így lett ő a család fentartója és ura.

Imrében pedig valami urias hajlam fejlődött ki. Elegánsan öltözködött s megszerette a külön szobát. Áthurcolkodtak a Futó-utca, új butorokat vásároltak s a szegény emberek grófoknak érezték magukat az ő előkelő két szobás új lakásukban, a hol diványok is volt meg írő asztaluk. Elvezte és az ő külön szobáját, melyben az egész napot eltöltötte s a szeretetet, melylyel körülvettek.

Kerzsán Imre kilép az ő külön szobájából, Riza behozza a levest; ebédelnek, olyan az az ebéd, mint egy halotti tor, Imre mogorva az almosságtól, étvágya nincs, hallgat. Riza szeme egyre Imrén függ, az arcáról olvassa le a kívánságait, Kerzsán pedig vigyáz a lányára meg az urára, hogy

azok meg ne bánták valamivel Imrét. A szegények elvesztették a természeti összetartozás érzését s csak azt tudják, hogy ez a fiu tartja el őket s rettegnek a megbántástól, nehogy eltaszítsa őket. Imre meg keserűséggel a szívében élvezte ezt a gondos figyelmet. Tisztában van már vele, hogy ez voltaképpen a meghunyászkodás és a szánalmas önzés harc: egy rettegett eshetőség ellen: ha megharagudnék és ott hagyná őket! Mi lesz akkor belőlük?

Erre a tudatra nem régen ébredt. A szülői szeretet hiányát abban a pillanatban kezdte csak érezni, mikor az édes anyjával az utcán találkozott, amint a Princesz Lidivel a városligetbe ment, aki a legszebb, legerényesebb és legtakarósbab lány volt a nyomdában. Princesznek is azért hívták, mert nem hancurozott a szedőkkel és az újságíróktól sem hagyta magát megcsipkedni. Egyedül Imrével, aki a legcsinosabbban öltözködött és legkedvesebb szedő volt, tartott jóbarátságot.

Mikor édesanyjával szembé jött, Imre vigan emelte meg a kalapját, de egyszerre végtelen keserű fájdalom fogta el, amint észrevette, hogy anyja rémülten néz hol ő reá, hol pedig a leányra. Rögtön megértette; édes anyja kenyerét félti fia szerelmétől és ellensége indulattal önző féltékenységgel fogadná az esetleges menyét.

Hirtelen dac szállta meg. Hát rabja ő a családjának? Hát nincs magához semmi jussa? Ha ők oly kereset gondolnak az ő boldogságára, minek törődjék ő az övéivel? Oda fordult a leányhoz: — gondoltam valamit Lidi.

— Mit?

— Legyen a feleségem.

— Nem.

— Miért?

— Azért, mert nekem szegény öreg anyám van, akit el kell tartanom és nem akarom, hogy valaki vele rosszul bánjon.

— De én nem bánnék vele rosszul.

— Nem tudhatja. Maga jó ember, de azért elüldözné az anyósát, mert az magának csak egy idegen asszony, nekem pedig édes anyám, akit nem hagyok el.

— S maga az édes anyja miatt vén leány akar maradni?

— Mit bánom én? A szegény leány jobban teszi, ha nem megy férjhez, mert a szegény emberek mind durvák és rosszul bánnak a feleségükkel.

— Én is durva vagyok?

— Nem maga jó ember, de az anyámat nem hagyom el.

— Nem beszéltek többé róla, de Kerzsán Imre szíve legmélyebben megalázva érezte magát a lány komoly lemondása által. Megvetette magát, hogy ő az édes szüleit elakarta magától tisztítani dacból. Dacból? Abban a pillanatban, mikor a lány előtt nyilatkozott, érezte hogy nem pusztán dac adta szájába a vallomást. Igen ő szereti, de nem érdemi meg ezt a leányt és ha hozzá méltó akar lenni, le kell mondani róla. Ebben a hangulatban boldogtalanul, de megbékült lélekkel ment haza.

— Az ablaknál ült az édes anyja és félenken, kutatva nézte fia arcát. Imre szívében gyúlt a fájdalom, odalépett édes anyjához és megcsókolta a kezét. Az öreg asszony összereszt, könnyek peregetek szemeiből és mély fájdalomtól áthatott hangon mondta: Szép lány, de ugye azért nem hagysz minket elpusztulni?

— Imre szomorúan nézett végig az anyján. Hogy félti a kenyerét! Gondolta, de

Az alapítók kivágták rendszeren a rezes, a közönség meg bizalommal rakja kezelésük alá vagyonkáját.

A »néptakarékpénztár« kettős célt is fog szolgálni.

Először is: a nagy kiterjedésű »kaposvári segélyszövetkezet« pénzügyi dolgait segíti lebonyolítani.

Másodszor: a hitelre szoruló közönség igényeinek fog a legnagyobb méltányossággal szolgálatára állani.

De a részvényeseknek ezek mellett szintén biztosítja igényeit.

Az alakulandó »néptakarékpénztár« mint részvénytársaság, összes könyvelési és más dolgait elvégzik a mostani »kaposvári segélyszövetkezet« tisztviselői; házbért nem kell fizetni, mert hiszen magának az intézetnek van elég szép és elég nagy palotája.

Ilyen viszonyok között az új takarékpénztár nemcsak a versenyt lesz képes felvenni bármely pénzintézettel, sőt határozott fölület gyakraolhat.

Meg lesz ugyanis a »csékely rezi« és mégis »tisztességes osztalék«.

Pedig ahol ez megvan, ott megvan minden!!!

Sapristi.

H I R E K.

— **Kitüntetett cseléd.** Szabó Márton márcali gazdasági cselédnek 6 felseje a király, sok évi hű és becsületes szolgálatai elismerésül, az ariszt érdemkeresztet adományozta.

— **Eljegyzés.** Simicz Lajos kaposvári posta- és táviratvizsgáló jegyet váltott Gadányi Mariskával-Szomajomban.

— **Halálozás.** Ujlaki József csökölyi esperes plebánus, Somogyvármegye törvény-

nyomban elszégyelte magát, amint képzeletben a Princesz Lidit látta, aki rongyos anyját átöleli és a kezét csókolja. E kép hatása alatt ő is édes anyja ölébe borult és könnyes szemekkel mondta: »Nem hagy-lak el, nem ve zem el.«

— Nem veszed el? Köszönöm, köszönöm édes fiam, az Isten meg fogja neked ezereszeresen fizetni, amit szüleidért tettél.

— **Élőben-beesteledett Imre** a nyomdában ment, a gépház előtt elhaladt és az expedíciós kukkantott egy pillanatra, ott találta egy sarokban Lidit, amint komoly nyugalommal költögetett.

— Oda lépett hozzá.

— Emlékszik még miről beszéltünk délután? — Igen.

— És megmaradt amellett, amit mondott.

— Meg.

— Meg akkor is, ha úgy szeretne engem, mint én magat?

— Lidi ráemelte fényes szeméit, két köny peregét végig az arcán, aztán halkan szólt: »Megmaradok«.

— A fiu mélyen sóhajtott, aldja meg az Isten Lidit, nekünk már befellegzett.

A Futó-utcai kis lakás első ablakában azóta a déli időn túl is be van téve az ablaktábla. Imre későbbben jön haza és tovább alszik, egyre alszik Alig, hogy végig szenvedte az ebédet, visszamegy a szobájába és újra lefekszik. Soha meg szomorubb élet-nem volt a Futó uccában, de minden nap husz főznek és a házbért pontosan fizetik.

— Imre a gépházban gyakran találkozik Princesz Lidivel, de sétálni nem mennek többé.

hatósági bizottságának tagja február hó 24-én, 77 éves korában Csökölyben elhalt. Teme-tése február 26-án volt nagy részvétel mellett.

— **Kinevezések.** A m. kir. igazságügy miniszter Kalmár Vilmos és dr. Csorba Lajos kaposvári kir. törvényszéki aljegyzőket, jelen alkalmazási helyükön jegyzőkké nevezte ki.

— **Kitüntetés.** A kaposvári vasöntőde és gépyár részvénytársaság, a budapesti vas- és fémipari kiállításon, éremmel és díszoklevéllel lett kitüntetve.

— **Hivatal átvétel.** Svastits Nándor volt lengyelítő, és a mult választás alkalmával megválasztott központi főszolgabíró hivatalát Kaposvárott f. hó 1-én elfoglalta.

— **Kinevezés.** A pécsi kir. ítélőtábla elnöke Weichardt Rezső dr. szigetvári kir. járásbírósi díjtalan joggyakornokot a pécsi kir. ítélőtábla területére segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

— **Névmagyarosítás.** Braun Sándor belegi lakos m. kir. államvasuti allomas felvigyázó úgy saját, mint kiskoru Erzsébet nevű leánya nevét belügyminiszteri engedéllyel »Barná«-ra magyarosította.

— **Az alkohol Régi dolog,** hogy a szeszes italok túlságos élvezete a szelíd emberből, civakodó házasságos embert csinál, sok esetben pedig valóságos vadállattá változtatja át. Ebbeli állításunkat igazolja a következő eset is: Bognár Mik és kaposvári lakos az elmúlt héten részeg állapotban irtózatossá ordítás között tért haza Benedek Józsefné kaposvári lakosnál levő lakására; mikor azután háziasszonya rendre akarta utasítani, a részeg ember dühbe jött, fölkapott egy baltát és azzal ajtót, ablakot, az összes szoba bútort és mindazt, ami kezébe akadt összeszezta. Benedekné eközben elakart menekülni, de Bognár utánna szaladt, hogy levagdálja, alig tudták a nagy zajra elősietők kimenteni a dühöngő embertől, akit a rendőrség nyomban elfogott és megindította ellene az eljárást.

— **Idős férj, fiatal feleség.** Hajdu Nagy Péter kiltsi lakos polgár özvegy ember volt, egyetlen fiát, Imrét, besorozták katonának és elvitték a szülői háztól. Addig unta a magános életet Hajdu Nagy Péter, míg végre egészen egunt és úgy segített magán, hogy elvett egy szép fiatal menyecskét, aki őt vigasztalga. Nem is lett volna semmi hiba, ha Hajdu Nagy Péternek Imre fia haza nem jön a katonaságtól. Mikor azután haza jött, a mostoha anyja olyan szívesen fogadta, hogy csak na! A vége azután az lett, hogy Hajdu Nagy Péter föl-akasztotta magát. Feleségének egy kis darab papirosra csak ennyit írt: »Tudom, hogy megcsaltál a fiammal!«

— **Betörő tolvaj.** Vörös János mernyei legény megtudta, hogy Hartmann István m-rnyei lakos eladta egy darab földjét és ezért nagyobb összegű pénzt kapott. Azt is tudta, hogy Hartmann hol szokta tartani pénzét. Folyó hó 25-én éjjel azután befeszítette azon szoba ablakát a melyben a pénz volt és szép csendesen bemászott az ablakon; lámpát azonban nem mert gyújtani, felvén, hogy meglátják az udvarról. Ez lett a vége, mert a sötétben neki ment egy zsáknak amit földöntött. Az így keletkezett zajra fölébredt Hartmann István és legény fia és amint a zajtól maga Vörös János is megijedve az ablakon menekülni akart, éppen a már ott álló Hartmann hegyé ugrott. Mikor így megcsípték Vöröst, megkötözték és reggel átadták a csendőrségnek. Így azután betöréses lopásért megindították ellene az eljárást.

— **Lenyelte a lopott pénzt.** Varga Teréz cselédleány, özv. Balázs Imréné vizvári koreszmárosnál volt szolgálatba, meglátta egyik nap, hogy asszonya két darab 10 koronás aranyat egy csésze alá tett le. Varga Teréz nem igen hagyta ott, amit a szeme meglátott; így azután a két sárga csikót is elemelte. A gyanu mindjárt Varga

Terézre esett, vallatták is, azonban égre-földre esküdött, hogy ő nem vitte el az aranyakat; nem is találták meg nála sehol. De a csendőrség nem igen hisz el mindent, így esett azután meg miszerint a hosszas vallatás folytán Varga Teréz megvallotta, hogy az aranyakat ő vitte el, de visszaadni nem tudja, mert vallatás közben lenyelte mind a kettőt. Varga Teréz ennek folytán lopás bűntettéért a csendőrkök feljelentették az illetékes hatóságnál.

— **Ingen és bérmentre küldi a »Milleniumtel p.«** Nagyósz, Torontálmegye minden érdeklődőnek műmellékletekkel díszített magyar vagy német vagy román vagy szerb nyelvű főárjegyzékét a legjobb fajú és minőségű szőlőoltványok és lúgoltványokról, melyek ott a legolcsóbb árban, szakavatott kezelésben kaphatók.

— **A párisi tuberculose elleni kongresszus** új reményt adott a világnak. A tuberculose elleni szer, úgy látszott, megvan. De már néhány napra be kellett látni, hogy a remény hű és tarthatatlan, mert ezen iszonyu betegség ellen nem sikerült még egy specifikumot feltalálni. A tuberculose elleni szerek között a leghatásosabbak egyike a »Sirolin-Roché«, egy creosotpreparatum, mely azonban a többi ilyen mű szerek kellemetlenségeit nem tartalmazza, mert nem mérges; kellemes ízű és nagyobb rés-ben tényleg a testbe felvétetik. »Sirolin-Roché« gyorsan hat a köhögh ellen, elő-mozdítja az étvágyat, megszünteti az éjjeli izzadást és hat a láz ellen, úgy hogy tüdő-baj és sorvadásban szenvedőknek annak használata feltétlenül ajánlatos. »Sirolin-Roché« minden gyógyszerárban kapható.

— **Minek is van szerelem a világon.** Ennek a magyar nótának igaz voltát igazolja Stegner Mária kaposvári varrónéany esete, aki édes anyjának kaposvári lakásán gyufa oldattal megmérgezte magát, mert szerelmében csalódott. Esméletlen állapot-ban szállították be a Somogyvármegyei kórházban.

— **Utonállás.** Varga István kaposvári iparos segéd február hó 27-én éjjel Kaposvárról a sétatérre akart haza térni lakására. Malmos Károly rovt multu csavargó azonban megtámadta és elakarta tőle rabolni óráját és láncát. Varga István azonban nem valami gyáva legényke lévén, Malmos Károly megkapta, alaposan elverte és ennek megtörténte után átadta a rendőrségnek. A rendőrség azután Malmost letartóztatta és megindította ellene az eljárást.

— **Halálozás.** Ki ne emlékeznék Kaposvárott Ungváry Károlyra aki a somogy-megyei takarékpénztárnak volt könyvelője és az intézet nagyobb összeg ellopásával megkarosítva Amerikába szökött, hol Mexikó államban telepedett le. Mint most jelentik február hó 1-én ott meghalt 60 éves korában.

— **Váltóhamisító polgár ember.** Ostoros Döme pogányszentpéteri lakos polgár ember, a falu egyik legvagyonosabb embere Huszár Lajos nevét egy váltóra hamisította és a váltót egy nagykanizsai takarékpénztárnál értékesítette. Huszár Lajos a takarékpénztárnál megtudta a hamisítást és feljelentette Ostoros Dömét, aki be is ismerte tettét. Az eljárás ellene folyamat-ban van.

K ö z g a z d a s á g.

A gyümölcsfák ültetése.

A fák ültetése, nevezetesen a gyümölcs-faké sokfelől lesz ugyan ajánlva, mindazáltal mégsem vagyunk képesek ezt elegendő behatóan javasolni, mivel aránylag még mindig kevés, igen kevés lesz ültetve, noha jutányos árakon jól tenyésztett ültetvények kaphatók a ezek legtöbbje alig 5% kivételével

jól fogamzik s vigan tovább tenyész. Mégis találunk elég oly határokat és területeket, amelyek üresek, beültetlennék. Mennyi haszon, mennyi jólét volna ebből nyerhető!

Mindenféle fa, még a legközönségesebb lombfa is ad hasznót; de mennyivel több hasznót ad a gyümölcsfa. Románia az elmúlt évben e tekintetben törvényt hozott, amely úgy a nagy- mint a kisbirtokosokat kötelezi, egyenlőre az utakmentén birtok részleteiket gyümölcsfakkal beültetni. Ezen ültetvényezésnek azonban magastörzsű gyümölcsfakkal kell történni, a legnagyobb részben az ő kiváló jó Domnesta és Krucseszta helyi almafajváltozatokkal, továbbá körtefa és szilvafával, amelylyel a kisbirtokosnak mellékjövedelem lesz biztosítva; de ezzel egyidejűleg nemesebbek a szép iránti érzéket is, mert a fakkal beültetett ország-, megyei és községi elénkitik és szépítik az egész környéket. Nagyon ajánlatos volna, nálunk Magyarországon is az útmenti faültetést kötelezővé tenni.

A fak késő őszi — novemberbeni ültetése a legcélszerűbb, mivel az őszi ültetvényezésnek különféle előnyei vannak s az őszi ültetett fak szebben fogamzanak s már az első évben erőteljesebben hajtanak.

Ezideig a tavaszi ültetés volt mindig szokásban s mindannak, amit ősszel el nem lehetett ültetni, annak tavasszal kell megtörténnie.

Hogy a fak mentől biztosabb fejlődésétőlünk telhetőleg előmozdítsuk, tartsuk be a következő főszabályokat:

Az ültetési gödröknek mentől nagyobb-nak s mentől mélyebbnék kell lenni; legalább 1 m. széles s vagy 80 cm. mélynek. Minden egyes gödörhöz adjunk egy jó nagy rész tápdús jó földet, hogy a gödör ezzel egészen megteljen; az ültetvény akkor állítandó be a gödörbe, midőn ez $\frac{3}{4}$ részben jó földdel már meg lett töltve. Ekkor állítsuk csak be a fat, töltsük ki a gyökerek közötti űrt finom apró, avagy jól összeaprózott földdel szorosan, tiporjuk meg a gyökereket fedő talajt óvatosan, öntsünk minden egyes fa gyökerére a magashól 2—4 kanna vizet, hogy a föld szorosan a gyökerekhez tapadjon s ezek között üresség ne maradjon; csak ezután töltsük meg a gödört véglegesen, haladjuk fel a földet a törzs körül s e magaslattól tányérszerűre alakítsuk. Ekkor a fanak egyenesen és helyesen kell a talajban állania, sem mélyebben, sem magasabban, csak úgy, amint eddig a faiskolában állott, mégis jobb ha vagy 3—4 cm. mélyebben lesz ültetve, mint azelőtt volt. Fődolog, hogy minden fa jó talajban legyen ültetve, jól megöntözve, az ültetést követő évben is folyton nedvesen legyen tartva; a forró nyári hónapokban többször erősen öntözni. Nagyon előnyös minden egyes fanak támaszt azaz karót adni, hogy szél és vihar gyökereiben meg ne mozgathassa, mely körülmény a friss gyökerek elromlását, eltorzítását vonná maga után, de egyszerszersmind a fat feszesen tartja s védi minden ellen.

Az ültetés előtt a megsérült gyökerek végét simára vágjuk el éles késsel.

A fak koronaágait, ha az ültetés ősszel történt, nem kell visszavágni, csakis tavasszal, de mindig éles késsel; az almatermésűeknél, mint pl. az alma, körte, birs stb. kevésebb, a csonthéjas termésűeknél, mint a kajszinbarack, őszibarack, cseresznye, szilvaféléknél jobban, mélyebben.

Ami magát a faalakot illeti, azt a helyi viszonyok s követelményekhez kell alkalmazni; újabb időben a feltörzsűekre fordítanak nagy gondot.

A magastörzs. A magastörzs a legjobb s legcélszerűbb alak fasorok és útmenti ültetésre; mezőkön, legelőkön, határokon, szóval mindenütt, ahol marhajárás van, ahol is 8 m. távolságra ültetjük ezeket egymástól.

A feltörzs ma már jobban lesz pártolva, amit valóban meg is érdemel. A magastörzshöz viszonyítva a feltörzsnek tagadhatatlanul különféle előnyei vannak. Könnyebben fogamzik, vidámban tenyészik

tovább, korábban lesz termékeny, többnyire szebb gyümölcsöt terem, szél és viharoktól kevesebbet szenved, a termés pedig könnyebben, jobban s gyorsabban szedhető le. Előnyei sokfélék s minden körülmények között mindjobban érvényesülni fognak. A feltörzsök ültetési tava átlag 6—7 m-re tehető.

A törpefa, bokor- vagy guaalak, kis kertekben, kisebb területeken, szűk helyeken határozottan a legcélszerűbb alak s hamaron szép iszta s jól kifejlődött gyümölcsöt terem s egyre jobban-jobban lesz ajánlva. Bokoralkú fákat 4 m. egymástól távra ültessük. Szűkebb helyekre nagyon ajánlatos a gualaak, különösen az oszlopdad gualaak almafák, de kiválóan az ilyen körtékak, mely utóbbiak ezen alaknak igen jól megfelelnek s finom csemegegyümölcsöt szolgáltatnak. Az alakított fak, mint a vizirányos fűzérfa, a szárnyas emeletes redélyfa stb. különféle alakukak ugyan a legszebb és legfinomabb termést adják azonban határozottan csak urasági és díszkertekbe illők, ahol ügyes gyakorlott egyén mindig kéznél van, aki a fak további fejlődését irányítja, ezeket megmetszi, termése készíti, alakítja; csakis ily helyekre ajánlhatók. Aki ezzel nem rendelkezik, ültesse inkább a helyi szokásos fákat.

Legnagyobb figyelem fordítandó a fajválasztásra! A faiskolatulajdonosnak csakis a legalkalmasabb fajokat szabadna szaporítani, első sorban a honi, ezután a helyi s végül az általánosan jónak bizonyult asztali fajokat; mivel számtalanszor meg történik, hogy az oly sokszor felmagasztalt fajok más fekvésben, más együli viszonyok között nem mindig válnak be.

Az alma nemzetgazdasági tekintetben a legkötösabb gyümölcs, többnyire ez lesz ültetve, s majdnem minden országnak, minden vidéknek megvan a maga különleges, valóban jó faja így pl.: Erdélynek a Batul, Krassó-Szörénynek a Masáncki, az Alföldnek az Apafi és a Török Balint-Stettini, Szlavóniának a Szrocska, Tirolé a Rozmaring, Boizené a fehér Calvil. Csehországé a Tafotaalma stb.

A körte méltó testvére az almának, ezért a legzélesebb körü elterjedésnek örvend. Sokoldalú előnyei következtében az asztali gyümölcsök királyának van elismerve s egyike a legjobb gyümölcsöknek, melyet anyaföldünk termel. Helyes fajválaszték mellett lehet gyümölcsünk júliustól áprilisig, amelyek minden kíváncsolomnak megfelelnek, mivel ennél a fajok és félések száma rendkívül változatos; mely körülmény arra mutat, hogy kitartás és elszármélt faradoznak ezen gyümölcsfaj további tökéletesítésén és nemesebbé tételén. Már most is vannak fajok, melyek iz- és finomság tekintetében minden eddig létezőt fölülmulnak. A körtefa jobb fekvést és mélyebb telelvenytalajt kíván, mint az almafa, mely utóbbi mindenütt, még magaslatokon is elég jól tenyész, ahol a körtefa boldogulására már nincsenek meg az általa igényelt követelmények.

(Folytatása következik)

2918/906. tkv. sz.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tabi kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírrá teszi, hogy Csorba György mint kisk. Csorba Lidi gyámja végrehajtónak öv. Bonevác Józsefné gyám által képviselt kisk. Bonevác János végrehajtást szenvedő elleni 48 K tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kaposvári kir. törvényszék (a tabi kir. járásbíróság) területén lévő K a r á d községben és határában fekvő a karádi 1278. sz. tkjvben I. a felvett $\frac{1}{2}$ részben kisk. Bonevác János és $\frac{1}{2}$ részben kisk. Bonevác Rozália nevén álló 60. és 61/b. hrsz. telki belsőségből kisk. Bonevác János illetőségére, de a C. 2. alatt a 2548/890.

tkv. az. végzés következtében Pápai Borbála javára bekebelezett haszonélvezeti jog épségben hagyása mellett a 1167 K kikáltási árban — mégis úgy, hogy a mennyiben ezen ingatlan illetőség a C. 8. alatt öv. Bonevác Józsefné sz. Pusztai Rozália javára bekebelezett övvegyi jog fenntartása mellett az ezen jogot megelőző jelzálogos követelések fedezetére ezennel megállapított 500 K-at meg nem haladó árban kelne el — az árverés hatálytalanná válik és az ingatlan illetőség az övvegyi jog fenntartása nélkül a kitűzött határnapon újból árverezendő, továbbá a karádi 1475. sz. tkjvben I. a felvett s az imént nevezett kisk. Bonevác János és Bonevác Rozália nevén álló I—II. soroz. telkbirtokból kisk. Bonevác János illetőségére — mégis az 1881. évi 60. t. c. 163. §-ának második bekezdése értelmében olyképp, hogy a C. 3. alatt öv. Bonevác Józsefné javára bekebelezett övvegyi jogot megelőző jelzálogos követelések teljes kielégítésére szükséges összeg 500 K-ában megállapított és kimondatik, hogy a mennyiben a jelzett ingatlan illetőség az övvegyi jog fenntartásával oly árban adatnék el, mely az 500 K-at meg nem üti, úgy az árverés hatálytalanná válik és az ingatlan illetőség az övvegyi jog fenntartása nélkül a kitűzött határnapon újabban elárvereztetik — a 938 K ezennel megállapított kikáltási árban.

Az árverés megtartására határidőül 1907. évi március hó 27-ik napjának délelőtti 10 órája K a r á d községházához kitűretik.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan illetőségű becsárának 10 %-át vagyis 116 K 70 f t és 93 K 80 f-t késsap-nben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett ártólammal s ámitott és az 1881. évi november hó 1-én 3338. sz. a. kelt m. kir. igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kitűzött tőkebe leteüni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bankpénznek a bíróságnál előlegesen elhelyezéseről kiállított szabály szerű elismervényt amszolgálatni.

Tab. 1906. évi december hó 31-én.

A kir. járásbíróság mint tkvi hatóság.

P I R O V I C H, kir. járásbíró.

161/1907 tkv. sz.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tabi kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírrá teszi, hogy Csorba György mint kisk. Csorba Lidi gyámja végrehajtónak öv. Bonevác Józsefné által képviselt kisk. Bonevác János végrehajtást szenvedő elleni 114 K tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kaposvári kir. törvényszék (a tabi kir. járásbíróság) területén lévő K a r á d községben és határában fekvő a karádi 1278. sz. tkjvben I. a felvett s $\frac{1}{2}$ részben kisk. Bonevác János és $\frac{1}{2}$ részben kisk. Bonevác Rozália nevén álló 60. és 61/b. hrsz. telkibelsőségből kisk. Bonevác János illetőségére, de C. 2. alatt Pápai Borbála javára bekebelezett haszonélvezeti jog érintetlenül hagyása mellett a 1167 K kikáltási árban — mégis úgy, hogy a mennyiben ezen ingatlan illetőség a C. 8. alatt övvegy Bonevác Józsefné sz. Pusztai Rozália javára bekebelezett övvegyi jog fenntartása mellett az ezen jogot megelőző jelzálogos követelések fedezetére ezennel megállapított 500 K-at meg nem haladó árban kelne el — ugy az árverés hatálytalanná válik és az ingatlan illetőség az övvegyi jog fenntartása nélkül a kitűzött határnapon újból elárverezendő, továbbá a karádi 1475. sz. tkjvben I. a felvett s az imént nevezett kiskoru Bonevác János és kisk. Bonevác Rozália nevén álló I—II. soroz. 598/4., 1459/4., 2152/2., 2173/4.

2395/4., 2694/4., 3623., 4143. és 4144. hrsz. telkibirtokból kiki. Bonevácz János illetősége — mégis az 1881. évi 60. t.-c. 163. §-ának második bekezdése értelmében olykép, a C. 3. alatt özv. Bonevácz Józsefné javára bekebelezett ösvégi jogot megelőző jelzálogos követelések teljes ki-légítésére szükségű összeg 500 K-ában megállapították és kimondták, hogy a mennyiben a jelzett ingat a illetőség az ösvégi jog fenntartásával olyan árban adatnék el; mely az 500 K-át meg nem éri úgy az árverés hatálytalanná válik és az ingatlan illetőség az ösvégi jog fenntartása nélkül a kitűzött határon napon újban elárvereztetik a 938 K. eszennel megállapított kikiál áti árban, az árverést elrendelte és hogy a fennbb megjelölt ingatlan illetőség az 1907. évi március hó 27-ik napjának délelőtti 10 órákor K. a. i. közszolgálatánál megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladni fognak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan illetőségek becsárának 10% át vagyis 116 K 70 f.-t és 93 K 80 f.-t készpénzben, vagy az 1881. XL. t.-c. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszter rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. XL. t.-c. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges helyezéséről kiállított szabályozó nemerőny át-zolgáltatni.

Tab, 1907. évi január hó 20-án.

A kir. járásbíróseg mint tkvi hatóság.
P I O V I C H, kir. járásbíró.

Kossuth Ferenc levele:

Tek. Balázsovič Sándor
gyógyszerész urnak

Sepsiszentgyörgy.

„Csuzos bántalmaknál az Indaszesz bedörzsölése jó hatásának mutatkozott. Kérem legyen szives nekem 3 üveggel küldeni.”

Kossuth Ferenc.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

INDASZESZ

— gyógyfű sósorszesz —

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Údit és frissít. Megóvja a testet a hideg káros befolyásától. Massagehoz (gyurókenő kura) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csuz, köszvény, reuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszagadás és mindenféle meghűlésből eredő bajok ellen. A székely havasi „INDASZESZ” össze nem tévesztendő közönséges sósorszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszkeverékek, holott az „INDASZESZ” székelyhavasi, gyógyfüvekből előállított és hatásában felülmúlhatatlan gyógyfű sósorszesz. Egy üveg székelyhavasi „Indaszesz” fölé 10 üveg közönséges sósorszesz eszel.

Készíti: Balázsovič Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. — A törvényesen védett székelyhavasi „INDASZESZ”, kapható 2 és 1 koronás üvegekben minden gyógyszerertárban, valamint Kaposvárott Dubinievicz Ottó, Véseli Sándor, Szőke Jenő, Sohr Géza, Takács Károly, Légrá Béla és Lelposig Gyula cégeknek.

Nyilttér.)*

* E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Biztos gyógyulást

talál
mindenki a felette fájdalmas bajok
Rheuma
Csuz
Ischias
Zsába ellen,
ha csak egyszer is megpróbálja
AZ ÚJ SZERT.

SAMOL

SAMOL, egy kender, mely K. 1-50 és K. 2-50-ben (sokig tartó) tubusokban a legtöbb gyógyszer-tárban kapható.

FILO JÁNOS gyógyszerész Budapest, Mátyás-tér 3.

„Samol” oly eddig ismeretlen, hatásos „kikötő” tartalmaz, melynek előállítása a legújabb államban szabaddá ma van. A budapesti ker. betegsegélyező pénztár körházaiban, más számos körházaiban, orvosok és magánosok által kipróbálva, Használati utasítás és orvosi vélemények minden tubusnál.

92.

1907. vht.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kaposvári kir. törvényszéknek mint csödbíróságnak, 1847/p. 1907. számú végzése következtében Kohn Miksa csödtömegéhez tartozó a csödleltárban 1-től 452-ik tételszámok alatt foglalt és 4962 K 97 fillérre becsült **rőfön-, fűszer-, vas-, szeszes ital-árak** valamint **boroshordók stb.** nyilvános árverésen eladók.

Mely árverésnek leendő eszközzésére Gölleben 1907. évi március hó 14-ik és a következő napok d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénz fizetés mellett, legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Igalon, 1907. évi február hó 25-én.

Sztupjár Károly,
bíró. végrehajtó.

Sertés betegség

nincs többé,

ha meghozatja a híres szegedi

sertés tápport.

A sertések étvágyát fokozza, a beleiket kitisztítja, mi által tiszta és friss vért kapnak, a hizlalást rendkívül elősegíti, használata után a sertés nem betegszik meg.

1 doboz 50 fillér és 1 korona.

Nagyobb rendelésnél olcsóbb. Ismét

— árusítóknak engedmény. —

Megrendelhető egyedül:

ENKE ZOLTÁN-nál

Szeged.

Hirdetmény.

Somogymegyében Puszta-Bakháza, Babócsa vasut állomás mellett

parcellázva lesz

a tulajdonosok által. A birtok 1000 hold szép sík földből áll és a gazdasági épületek is parcellázva lesznek.

Bővebbet a tulajdonosoknál:

Schvarcz és Krausz

cégnél

Martonvásár

Fehérmegye.

3-5

Stock-Cognac Medicinal

CAMIS és STOCK

126-52

Fiumei (Barcola) cognac gyárosoknál kapható.

1 nagy üveg ára 5 korona, 1 kis üveg 2 korona 60 fillér.

Somogyvármegye vezérképviselője:

Sattler Nátán Kaposvár, Fő-utca.

**Nincs többé
székrekedés**

vége van a gyomorbajnak és
étvágytalanságnak, ha megho-
zatja a híres

„Barát-Ital”

gyomor erősítő növény körli
készítményem.

A családi nagy üveg 4 kor.,
kis üveg 2 korona stb.

Készítő:

ZENKE ZOLTÁN, Szeged.

Miután emésztési zavarom és étvágy-
talanságom ellen csakis az ön által készített
„BARÁT-ITAL” használ kérek részemre
ismét azonnal 100 üveget küldeni utánvétel
mellett.

Törökszentmiklós, 1905. nov. 9.

Garami Zsigmond,
polg. iskolai igazgató

Nyomdai munkákat

jutányos áron készít

Hagelman Károly

könyvnyomdája

Kaposvár.